

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za sociologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	HISTORIJA SOCIJALNIH I POLITIČKIH DOKTRINA I				
Šifra/kod	FIL SOC 110	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI PREDMET	ECTS	7
Ciklus studija	PRVI	Semestar	PRVI	<u>NPP 2025/2026.</u>	
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof. dr. Tomislav Tadić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 58 E-mail: tomislav.tadic@yahoo.com Telefon: + 387 33 253 255	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime	Adnan Hatibović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 51 E-mail: adnan.hatibovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 254	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3; seminar____; vježbe: 3.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet Historija socijalnih i političkih doktrina I daje prikaz najvažnijih političkih teorija predmodernog razdoblja. Studenti će se upoznati sa najvažnijim političkim misliocima stare Grčke, starog Rima i evropskog srednjovjekovlja. Tokom semestra govorit će se o relevantnim političkim teorijama, društvenim uslovima njihovog nastanka i njihovom značaju za razvoj renesansne i moderne političke teorije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente prve godine studija sa idejama poznatih mislilaca antičkog i srednovijekovnog perioda koji su povijesno utjecali na formiranje socijalne i političke strukture Zapada i mišljenja uopće.				
SDG (cilj održivog razvoja)	<u>SDG 4 - Kvalitetno obrazovanje; SDG 16 - Mir, pravda i snažne institucije; SDG 17 - Partnerstvom do ciljeva</u>				
Ishodi učenja	Znanje: Studenti će nakon kolegijuma: - Usvojiti znanja o antičkom i srednovijekovnom društvenom kontekstu i faktorima koji su omogućili nastanak starogrčke, rimske i srednovijekovne političke teorije i promišljanja politike uopće; - Razumijeti specifičnosti starogrčkog i rimskog svijeta te okolnosti evropskog srednovijekovlja; - Ovladadati osnovnim idejama antičke i srednovijekovne političke teorije - Postići adekvatnu razinu znanja o temeljnim političkim pojmovima te razumijeti razlike između njihove predmoderne i moderne primjene. Vještine:				

	Student će nakon kolegijuma: - Poznavati uslove i specifičnosti razvitka političke misli Zapada – genezu osnovnih ideja i pojmova; - Moći upotrijebiti stečena znanja za percepciju i identifikaciju antičkog i srednovijekovnog naslijeđa u kontemporarnim društvenim procesima, a time i uvidjeti kontinuitet evropskog jedinstva i naslijeđa. Kompetencije: Studenti će nakon kolegijuma: - Poznavati značaj starogrčke, rimske i srednovijekovne političke teorije u formiranju političke i društvene misli Zapada; - Razviti sposobnost kritičkog razmišljanja i procjenjivanja različitih teorijskih koncepata antičkog i srednovijekovnog svijeta, uslova njihovog nastanka i razumijevanje njihovih implikacija; - Biti osposobljeni razumijeti značaj politike i političkog djelovanja te njegovu genezu i transformaciju u povijesnom kontinuumu; Prepoznati značaj društveno-povijesnih naslijeđa antičkog i srednovijekovnog ambijenta u formiranju kontemporarnih društvenih i političkih prilika.
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Smisao proučavanja historije saznanja o čovjeku i društvu -opći aspekti Antičko doba Od nepisanih običaja do pisanih zakona
3.	Politička teorija polisa Mythos-Logos, Physis-Logos (opće napomene, analiza dijelova Kloskoeve knjige Razvoj Platonove političke filozofije)
4.	Platonova politička teorija i razlike u odnosu na Sokrata Analiza III i IV knjige Platonove Države
5.	Platonova filozofokratija Analiza VII knjige Platonove Države
6.	Aristotelovo razmišljanje političkog Analiza I knjige Politike
7.	Aristotelova kritika Platonovog koncepta zajedništva
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Koncept građanina u Aristotelovoj političkoj filozofiji, vrlina dobrog građanina vs. vrlina dobrog čovjeka Seminarski rad; prezentacija na zadatu temu i dijalog (Vrlina dobrog čovjeka, vrlina građanina, tipovi i oblici ispravne i izopačene vladavine, Aristotelovo određenje basileje i pojam despotikona).
10.	Konceptcija pravednosti i pravičnosti/nepristranosti kod Aristotela
11.	Ideja kozmopolisa (helenistička, rimska i kršćanska) Problem geneze kozmopolisa od Aleksandra Velikog do starog Rima

12.	Ciceron i ideje klasičnog republikanizma Ciceronovi Zakoni (rad na odabranim poglavljima)
13.	Aurelije Augustin i Božja država Problem dvije države Rad na odabranim poglavljima
14.	Društvene i političke okolnosti srednjeg vijeka Toma Akvinski: problem države i politike (rad na odabranim poglavljima djela Država)
15.	Zaključna razmatranja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Aktivnost u nastavi	5	5%
	2.	Seminarski rad	5	5%
	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10%
	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20%
	5.	Druga provjera znanja	20	20%
	6.	Završni ispit	40	40%
	UKUPNO:		100 bodova	100 %
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:				
• Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog				

	poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Prva polusestrialna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata provjeru znanja (test ili usmena provjera znanja) iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja ili usmenu provjeru znanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusestrialne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: Lukić, R. (1973): <i>Istorija političkih i pravnih teorija</i>. Beograd: Naučna knjiga. (odabrana poglavlja) Smailagić, N. (1970): <i>Istorija političkih doktrina I</i>. Zagreb: Naprijed. (odabrana poglavlja) Platon (1976): <i>Država</i>. Beograd: BIGZ. Ili Platon (2004): <i>Država</i>. Zagreb: Naklada Jurčić. (odabrana poglavlja) Aristotel (1988): <i>Politika</i>. Zagreb: Globus. (odabrana poglavlja) Ciceron (2001): <i>Zakoni</i>. Zagreb: Demetra. (odabrana poglavlja) Augustin (1995): <i>O državi Božjoj</i>. Zagreb: Kršćanska sadašnjost. (odabrana poglavlja) Akvinski, T. (1990): <i>Država</i>. Zagreb: Globus. (odabrana poglavlja) Dopunska Korać, V. (1990): <i>Istorija društvenih teorija</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. (odabrana poglavlja) Mićunović, D. (2010): <i>Istorija društvenih teorija I</i>. Beograd: Zavod za udžbenike. (odabrana poglavlja) Hefe, O. (2009): <i>Aristotelova politika</i>. Beograd: Utopija. (odabrana poglavlja) Molnar, A. (2001): <i>Rasprava o demokratskoj ustavnoj državi</i>. Knj. 1, <i>Pravo na otpor tiraniji</i>. Beograd: Samizdar B92. (odabrana poglavlja) Platon (2004): <i>Zakoni</i>. Beograd: Dereta (odabrana poglavlja) Cicero (1995): <i>Država</i>. Zagreb: Demetra (Odabrana poglavlja)
Napomene	